

Türkiye
küçük
Millet Meclisleri

24 HAZİRAN 2018

Seçimlerine Giderken
“Güncellenmiş”

www.tkmm.net

Ortak Paydalar

- *Siyaset seçim rekabeti içerisinde kullandığı üslubu yumuşatmalı, daha kapsayıcı olmalı.*
- *Toplumsal kutuplaşma Türkiye'nin önünde duran önemli sorundur.*
- *Siyasi partilerin milletvekili adaylarını belirleme usul ve yöntemleri yanlıştır.*

Hazırlayan:
Yakup Kadri KARABACAK
TkMM Girişimi

21 Haziran 2018

“Raporda yer alan görüşler TkMM katılımcılarına aittir.”

Uncular Cad. 28/2, TR- 34672 İSTANBUL

24 Haziran'a giderken

Parlamento ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerine birkaç gün kaldı. Türkiye küçük Millet Meclisleri Mayıs ve Haziran buluşmalarını bu gündeme ayırmışlardı. Mayıs buluşmaları gerçekleşirken siyasi partilerin milletvekili adayları henüz kesinleşmemişti. Mayıs buluşmalarında siyasi partilerin il başkanlarını/il yöneticilerini ağırlayan kMM'ler, Haziran buluşmalarında milletvekili adayları ve sivil toplum örgütü temsilcilerini buluşturdular.

Takipçilerimizin de bildiği gibi, TkMM toplantıları son derece sıkı kurallarla yönetiliyor. Seçim toplantılarında, toplantı akış planlarında önemli bir değişiklik yaptık. Olağan toplantılarımızda, her gündemin sonunda yapılan "soru-cevap" bölümü, bu defa toplantı akışının esas unsuru oldu. Sivil toplum örgütü temsilcileri, adaylara sorularını 15 saniyede yönelttiler, adaylar her bir soruyu iki dakika içinde yanıtlamaya çalıştılar. Buluşmalar iki haftaya yayılmış olarak gerçekleşti. Diyarbakır ve Iğdır kMM'ler toplanmadılar. Ardahan küçük Millet Meclisi ise bir hazırlık toplantısı yaptı.

Katılımcılarımız seçimlere ilişkin görüşlerini de ifade ettiler. Ancak seçimlere ilişkin değerlendirmeler, Mayıs ortak payda raporumuzun "temsilde adalet ve seçim güvenliği..." alt başlıklarında özetlenenlerle ve Mayıs ortak payda raporunun ortak paydaları ile tam bir uyum içerisinde. Bu nedenle Haziran 2018 ortak payda raporumuzda yer alan ilgili bölümleri olduğu gibi muhafaza etmek doğru olacaktı.

Milletvekili adaylarına yöneltilen soruları ve katılan adayları iki ayrı başlıkta sizlerle paylaşıyoruz.

Hangi adaylar katıldı?

Haziran ayının ilk haftasında gerçekleşen toplantılarda:

Batman küçük Millet Meclisinde Necdet İPEKYÜZ, Kısmet ÇELİK, Burhan BARAN, Beyhan ÖZGENER, Leyla SOYUVAL ve Ayhan IŞIK, **Kayseri**'de Taner YILDIZ, Mahmut ARIKAN ve Ali DOMANIÇ, **Elazığ**'da İbrahim HACİBEKİROĞLU ve Mahmut ŞAHİN, **İstanbul**'da Cihangir İSLAM, Turan HANÇERLİ ve Celal ALPHAN, **Bodrum**'da Mürsel ALBAN, Metin ERGUN, Sultan ÖZCAN, Ömer ULUDAĞ ve Günal DAL sivil toplum temsilcileriyle bir araya geldiler. Bodrum küçük Millet meclisi toplantısı yerel televizyon kanalı Kent TV'den canlı olarak yayınladı.

Haziran ayının ikinci haftasında gerçekleşen toplantılarda:

Ankara küçük Millet Meclisinde Filiz KERESTECİOĞUL, İshak KOCABIYIK, Gülşah Deniz ATALAR ve Mahmut KONUK

Eskişehir'de Kerem KESKİN, Nurten ULUCEBİ, Fesih BİNGÖL ve Nazif AYAZ

Kocaeli'de Alaattin ENÜL ve Suca OMURCAN

Malatya'da, Hulusi PORGALI ve Yusuf BOZKUŞ

Mardin'de Mehmet Ali KILIÇ, Mahmut KILINÇ, Kadir GÜMÜŞ ve Mahmut AKTAŞ

Sakarya'da Haydar EROL ve Ali GÜRLER

Katılımcılardan Adaylara Sorular

Adaylara sorulan sorular arasında, doğası gereği her ilde farklılık gösteren ve en büyük payı tutanlar yerele ait sorular:

- Yerel ekonomik yatırımlar
- Çevre ve şehircilik politikaları bunlar arasında en öne çıkanlar.

Soruların öbekelediği diğer başlıklar ise şunlar:

- Demokratikleşme, basın ve ifade özgürlüğü
- Kürtlerin ve Alevilerin sorunlarına yaklaşımlar ve çözüm önerileri
- Ekonomi politikaları, özelleştirme ve sanayileşme politikaları
- Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği
- Sivil toplumun karar süreçlerine katılım yol haritaları
- Adayların, seçim sonrası yerelle ve seçmenlerle kuracakları ilişkiler
- Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı yanı sıra yaşanan mağduriyetler

Temsilde adalet

TkMM'lerin seçim gündemiyle yaptığı her buluşmada en kuvvetle ifade edilen 'problem alanı' bu buluşmalarda da karşımıza olanca kuvvetiyle çıkıyor: seçim kanunu ve siyasi partilerin aday belirleme süreci. Teamül yoklamalarının, ön seçimlerin ya hiç yapılmaması, yapılsa da dikkate alınmaması, her görüşten katılımcımız için, önemli bir eleştiri konusu. Adayların belirlenmesi sürecindeki antidemokratik tutumun siyasetin tüm doğasını negatif olarak etkilediği düşünülüyor. Milletvekillerinin kendilerini, seçmene değil de liderine sorumlu hissetmesinin nedeni olarak da yine bu yöntem görülüyor.

Adayların 'yerelliği' sorunu da gündeme gelmiş. Yurttaşların başka illerden 'transfer edilen' adaylara yaptıkları eleştiriler de baki. Şehirle bağ

kurmayan, seçiminin ardından yurttaşla iletişimi kesilen milletvekili profili de sıklıkla eleştirilmiş.

Adayları lidere mutlak tabi kılan bu yöntemin, siyasetin ve siyasetçinin kalitesini düşürdüğü de düşünülüyor.

“Tercihli milletvekili seçimi” yöntemi birden fazla ilde katılımcılarımız tarafından talep edilen bir farklı yöntem olarak kayıtlara geçti.

Taban demokrasi gelişmediği, başta siyaset kurumlarında liyakat esas alınmadığı sürece, seçimlerin Türkiye’nin sorunlarını çözme kapasitesine erişemeyeceği de ifade ediliyor.

24 Haziran seçimlerine giderken, siyasetin topluma sunduğu ve tartıştığı temel başlıklar da eleştirilmiş: Liderlere ve popülist politikalara endekslenmiş bir seçim tartışmasının, Türkiye’nin karşı karşıya olduğu ‘esas problemlerin çözümü imkanlarını’ ötelediğini ifade eden katılımcılarımız var. Katılımcı Türkiye’de siyaset kurumlarından ümidini kestiğini ifade edenler de var. Bu “ümitsizlik” ifadesi çevresinde seyreden görüşteki katılımcılarımız, anlamlı tek çıkışın “yeni ve demokratik bir anayasal sözleşme” etrafında birleşerek mümkün olacağına vurgu yapmışlar.

Seçim güvenliği ve birkaç not

Olağanüstü hâl şartlarında seçime gidiliyor olması en önemli güvenlik endişesi. Tam aksine, Türkiye’nin geçmişte de OHAL hatta sıkı yönetim koşullarında seçime gittiğini hatırlatan katılımcılarımız Türkiye’de seçimlerin güvenliğine ait korkuların yersiz olduğunu belirtiyorlar.

Geçtiğimiz aylarda, Doğan Medya grubunun ve Doğan Haber Ajansının satışı da güvenlik endişelerini arttıran nedenler arasında sayılıyor.

CHP’den, İyi Parti’ye 15 vekilin geçmesi hadisesi genel olarak başarılı ve demokratik bir hamle olarak değerlendirilmiş.

Selahattin Demirtaş’ın tutukluluğu yine seçimlerin adil şartlarda yapılmadığına en önemli deliller arasında gösteriliyor.

HDP’nin her iki ittifak arayışında dışlanmasının Kürt yurttaşlarımız arasında önemli bir duygusal tepkiye sebep olduğu çok defa dikkat çekilen bir diğer konu.

TRT’nin hali hazırdaki yayın politikası –ki muhalefete, iktidar kadar yer verilmediği hatırlatılıyor, yine seçim güvenliği ve adaleti başlığında ifade edilen önemli eleştirilerden biri.

24 Haziran seçimlerinin “referandum” karakteri taşıdığını düşünenler de var. Oylanacak olanın parlamenter sisteme dönüş imkanları karşısında kuvvetlenmiş bir yürütme ve cumhurbaşkanlığı olduğunu ifade eden katılımcılarımız da var.

Sayılarla TkMM HAZİRAN 2018 Buluşmaları

Gerçekleşme sayı ve oranları:

Yapılması Gereken Toplantı Sayısı: 13

Yapılan toplantı sayısı: **11, %84,6**

Sivil Toplum katılımı:

Olması gereken sivil toplum katılımcı sayısı: **260**

Toplam sivil toplum katılımcı sayısı: **100, %38,4**

Seçilmişlerin katılımı:

Katılan toplam milletvekili aday sayısı: **36**

Katılması gereken belediye başkanı sayısı: **13**

Katılan toplam belediye başkanı sayısı ve oranı: -

Özel Konuk ağırlayan il sayısı: **5**

Medya ilgisi:

Toplantılara katılan medya muhabiri sayısı toplam: 12

Toplantılara kim ev sahipliği yaptı?

Ev sahipliği yapan belediyeler ve oranı: **3 %27,27**

Ev sahipliği yapan meslek odaları ve oranı: **2 %18,18**

Ev sahipliği yapan STÖ sayısı ve oranı: **6 %54,54**

Ev sahipliği yapan sendika sayısı ve oranı: -

Sivil toplum bileşenlerinin katılım oranları:

Katılımcı meslek odaları sayısı: **4, %4**

Katılımcı sendika sayısı: **9, %9**

Katılımcı dernek/vakıf/girişim sayısı: **87, %87**

İzleyiciler:

İzleyici olarak katılanlar: 136

Kanaat Önderleri: 21

Parti Temsilcileri: 18